

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **11 Mayıs 2026**

Sayı: **18964**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

44592

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'nı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.05.2026.

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

3 Mayıs 2026 tarihinde başta Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere bölgede meydana gelen yoğun yağış ve fırtına sonrası tarım arazileri, sulama altyapıları, mera alanları, hayvancılık işletmeleri ve kırsal üretim ciddi zarar görmüştür. Özellikle Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde çok sayıda tarım alanı su altında kalmış, ürünler zarar görmüş, sulama sistemleri tahrip olmuş ve kırsal üretim ağır şekilde etkilenmiştir.

Bölgede özellikle fıstık ve zeytin ağaçlarında kırılmalar, kök zararları, ürün kayıpları ve uzun vadeli verim düşüşleri yaşandığı yönünde ciddi tespitler bulunmaktadır. Tarımsal zarar yalnızca bir sezonluk mahsul kaybı değildir; yıllarca emek verilerek yetiştirilen ağaçların, toprak yapısının, tohumların ve üretim döngüsünün zarar görmesi anlamına gelmektedir.

Bazı bölgelerde hayvan barınaklarının zarar gördüğü, yemlerin kullanılamaz hale geldiği, kırsal yolların kapanması nedeniyle hayvancılık faaliyetlerinin aksadığı ve sulama altyapılarının işlevsiz hale geldiği görülmüştür.

Öte yandan yoğun yağış sonrası taşkınlar nedeniyle tarım topraklarında erozyon, çamur birikmesi, toprak kayması ve verim kaybı riski oluştuğu; bazı bölgelerde çiftçilerin yeni ekim dönemine ilişkin ciddi belirsizlik yaşadığı ifade edilmektedir.

Tarım sektörü yalnızca ekonomik faaliyet değildir; gıda güvenliği, kırsal kalkınma, üretim sürekliliği ve ülkenin stratejik güvenliği açısından temel öneme sahiptir. Özellikle Şanlıurfa ve Gaziantep gibi yüksek tarımsal üretim kapasitesine sahip bölgelerde yaşanan afetlerin etkileri yalnızca bölgesel değil, ulusal ölçekte sonuç doğurmaktadır.

Anayasa'nın 45'inci maddesi Devlete; tarım arazilerinin korunması, verimli işletilmesi ve üreticinin desteklenmesi yükümlülüğü yüklemektedir. Aynı şekilde sosyal devlet ilkesi gereği; afet nedeniyle zarar gören çiftçi ve üreticilerin korunması, zararlarının giderilmesi ve üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması devletin asli sorumlulukları arasındadır.

Ancak her büyük afet sonrası benzer kırsal zararların yaşanmasına rağmen gerekli altyapı iyileştirmelerinin yapılmadığı, çiftçinin yalnız bırakıldığı ve zarar tespit/tazmin süreçlerinin yetersiz kaldığı yönünde ciddi eleştiriler bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 3 Mayıs 2026 tarihinde meydana gelen afet nedeniyle Şanlıurfa ve Gaziantep'te zarar gören toplam tarım alanı miktarı kaç dönümdür?
2. Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde zarar gören tarım alanlarının ürün bazlı dağılımı nedir?

3. Afet nedeniyle zarar gören fıstık, zeytin, hububat, sebze ve diğer tarımsal ürün miktarı ne kadardır?
4. Fıstık ve zeytin ağaçlarında meydana gelen kırılma, kök zararı ve verim kaybına ilişkin Bakanlığınızca teknik inceleme yapılmış mıdır?
5. Zarar gören ağaçların yeniden verim verebilmesi için öngörülen süre ne kadardır?
6. Çiftçilerin zararının yalnızca bu yılın mahsul kaybıyla sınırlı olmadığı; önümüzdeki yıllardaki üretim kapasitesini de etkileyeceği yönünde Bakanlığınızca bir etki analizi yapılmış mıdır?
7. Tarım topraklarında meydana gelen erozyon, çamurlaşma, verim kaybı ve toprak yapısındaki bozulmalara ilişkin inceleme yapılmış mıdır?
8. Sulama kanalları, sulama altyapıları, tarımsal enerji sistemleri ve kırsal ulaşım yollarında meydana gelen zarar ne kadardır?
9. Hayvancılık işletmeleri, ahırlar, yem depoları ve mera alanlarında meydana gelen zarar miktarı nedir?
10. Afet nedeniyle telef olan hayvan sayısı kaçtır?
11. Tarımsal sulama altyapısının zarar görmesi nedeniyle üretim faaliyetleri aksayan çiftçi sayısı kaçtır?
12. Şanlıurfa ve Gaziantep'te afet nedeniyle oluşan toplam tarımsal zarar ne kadardır?
13. Çiftçilerin, üreticilerin ve hayvancılıkla uğraşan vatandaşların zarar tespit çalışmaları tamamlanmış mıdır?
14. Zarar tespit sonuçları kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılacak mıdır?
15. Afet nedeniyle zarar gören çiftçilere yönelik doğrudan gelir desteği, hibe, faizsiz kredi, mazot-gübre desteği veya özel destek paketi hazırlanmış mıdır?
16. Çiftçilerin Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri ve diğer finans kuruluşlarına olan kredi borçlarının ertelenmesine yönelik çalışma yapılmakta mıdır?
17. Afetten etkilenen bölgelerin "tarımsal afet bölgesi" ilan edilmesi yönünde bir değerlendirme yapılmış mıdır?
18. TARSİM kapsamında zarar gören çiftçilerin kaçının başvurusu kabul edilmiştir?
19. Sigorta kapsamı dışında kalan üreticilerin zararlarının karşılanmasına yönelik özel bir mekanizma oluşturulacak mıdır?

20. Tarımsal üretimin yeniden sürdürülebilir hale gelebilmesi için uzun vadeli rehabilitasyon ve kırsal kalkınma programı hazırlanmakta mıdır?
21. Aynı bölgelerde her yoğun yağış sonrası benzer tarımsal zararların yaşanması, sulama ve kırsal altyapı sistemlerinde ciddi yetersizlik bulunduğunu göstermiyor mu?
22. Tarımsal drenaj, taşkın önleme ve kırsal altyapı yatırımlarının yetersizliği nedeniyle oluşan zararlar hakkında herhangi bir idari inceleme yapılmış mıdır?
23. Sulama altyapısı, taşkın koruma sistemleri ve kırsal tarım yollarındaki eksiklikler nedeniyle ihmalî bulunduğu değerlendirilen kamu görevlileri veya yüklenici firmalar hakkında soruşturma başlatılmış mıdır?
24. Afet nedeniyle çiftçilerin uğradığı zararların bir kısmının kamu hizmetindeki eksiklikler ve altyapı yetersizliklerinden kaynaklandığı yönündeki değerlendirmeler hakkında Bakanlığınızın hukuki görüşü nedir?
25. Kamu kurumlarının yükümlülüklerini gereği gibi yerine getirmemesi nedeniyle zarar gördüğü tespit edilen çiftçi ve üreticilerin zararlarının tazmini için herhangi bir idari veya hukuki mekanizma işletilecek midir?
26. Şanlıurfa ve Gaziantep'te tarımsal üretimin, kırsal altyapının ve hayvancılık faaliyetlerinin afetlere dayanıklı hale getirilmesi amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli somut eylem planınız nedir?